

Obsah

PŘEDMLUVA	11
1. ÚVOD	13
2. POHLED NA HYPERKINETICKOU PORUCHU V HISTORII	15
<i>Ivana Drtílková</i>	
3. KLASIFIKACE HYPERKINETICKÝCH PORUCH A TERMINOLOGIE	21
<i>Ivana Drtílková</i>	
Diagnostická kritéria hyperkinetické poruchy podle MKN-10	23
Diagnostická kritéria pro ADHD podle DSM-IV	25
4. EPIDEMIOLOGIE	29
<i>Ivana Drtílková</i>	
5. TEORIE, MODEL Y A PŘÍSTUP Y K HYPERKINETICKÉ PORUŠE ...	31
<i>Alena Uhrová</i>	
5.1. Etiopatogenetické modely	32
5.2. Neuropsychologické teorie	34
5.3. Integrativní přístup	37
6. SOUČASNÉ NÁZORY NA BIOLOGICKÉ PŘÍČINY HYPERKINETICKÉ PORUCHY	41
<i>Ivana Drtílková</i>	
6.1. Negenetické faktory	42
6.2. Genetické faktory	42
6.3. Poruchy neurotransmise	43
6.4. Neurotransmitery – chemičtí poslové mozku	48
Význam dopaminu a noradrenalinu pro neuropsychické funkce	48
Noradrenergní a dopaminergní modulace prefrontálního kortexu	49
6.5. Zvířecí model y ADHD	51

7. GENETIKA HYPERKINETICKÉ PORUCHY	55
<i>Omar Šerý</i>	
7.1. Genetické studie	55
7.2. Molekulárně biologické studie	56
7.2.1. Dopamin-b-hydroxyláza	58
7.2.2. Katechol-O-methyltransferáza	60
7.2.3. Adrenergní receptory	62
7.2.4. Monoaminoxidáza	63
7.2.5. Noradrenalinový přenašeč	64
7.2.6. Serotoninový přenašeč	64
7.2.7. Dopaminový přenašeč	65
7.2.8. Dopaminový receptor D2	66
7.2.9. Dopaminový receptor D4	67
7.2.10. Interleukin 6	67
8. KLINICKÝ OBRAZ	73
<i>Ivana Drtílková</i>	
8.1. Porucha pozornosti s hyperaktivitou	73
8.2. Hyperkinetická porucha chování	75
8.3. Průběh a prognóza	76
9. VYŠETŘENÍ HYPERKINETICKÉHO DÍTĚTE	79
<i>Pavel Theiner</i>	
9.1. Základní předpoklady dobré diagnostiky	80
9.2. Vyšetření hyperkinetického dítěte v praxi	82
9.2.1. Rozhovor s matkou	82
9.2.2. Vyšetření dítěte	84
I. část - seznámení se s životem dítěte	84
II. část - explorace příznaků hyperkinetické poruchy	86
III. část - základní vyšetření psychických funkcí	86
9.2.3. Doplnění údajů od učitelů	87
9.2.4. Dotazníky a škály	88
9.2.5. Tělesné, laboratorní, zobrazovací a elektrofyziologické vyšetřovací metody	88
10. DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA	91
<i>Ivana Drtílková</i>	
11. PSYCHOLOGICKÁ DIAGNOSTIKA	93
<i>Alena Uhrová</i>	
11.1. Obecné zásady psychologického vyšetření	93
11.2. Diagnostika jednotlivých psychických a behaviorálních funkcí	95
11.2.1. Diagnostika základních příznaků	95
11.2.2. Diagnostika prostřednictvím výkonových testů	95
11.2.2.1. Vyšetření poruch pozornosti	96
Testy typu tužka-papír	97
Testy administrované počítačem	99
Hodnocení exekutivních funkcí	100

11.2.2.2.	Vyšetření impulzivity	101
11.2.2.3.	Vyšetření hyperaktivity	102
11.3.	Diagnostika prostřednictvím klinických metod, dotazníků a škál	103
11.4.	Diagnostika dalších charakteristik	104
11.4.1.	Vyšetření intelektu	105
11.4.2.	Vyšetření poruch učení	107
11.4.3.	Hodnocení motorických schopností	107
11.4.4.	Vyšetření osobnostních charakteristik a sebehodnocení	108
11.4.5.	Vyšetření povahy interpersonálních vztahů	110
12.	ZOBRAZOVACÍ METODY MOZKU	113
	<i>Markéta Žáčková</i>	
12.1.	Přehled nálezů zobrazovacích metod u ADHD	115
12.1.1.	Magnetická rezonance	115
12.1.2.	Jednofotonová emisní výpočetní tomografie a pozitronová emisní tomografie	118
12.1.3.	Funkční magnetická rezonance	120
12.1.4.	Spektroskopie magnetickou rezonancí	120
13.	EEG U HYPERKINETICKÉ PORUCHY	125
	<i>Ivana Drtílková</i>	
14.	FARMAKOLOGICKÁ LÉČBA HYPERKINETICKÉ PORUCHY	131
	<i>Ivana Drtílková</i>	
14.1.	Historie farmakologické léčby hyperkinetické poruchy	135
14.2.	Klinická vodítka léčby hyperkinetické poruchy (ADHD)	137
14.3.	Léčiva používaná v léčbě hyperkinetické poruchy/ADHD	141
14.3.1.	Stimulancia	141
14.3.1.1.	Mechanismus účinku	141
14.3.1.2.	Klinický účinek	143
14.3.1.3.	Nežádoucí účinky	145
14.3.1.4.	Přehled stimulancií	146
	Methylphenidát	146
	Modafinil	150
14.3.2.	Nestimulační látky	151
14.3.2.1.	Atomoxetin	151
14.3.2.2.	Antidepressiva	153
	Tricyklická antidepressiva	153
	Heterocyklická antidepressiva	155
	Inhibitory zpětného vychytávání serotoninu	156
	Inhibitory zpětného vychytávání serotoninu a noradrenalinu	157
	Inhibitory zpětného vychytávání noradrenalinu	158
	Inhibitory monoaminoxidázy	158
14.3.2.3.	Clonidin	159
14.3.2.4.	Antipsychotika (neuroleptika)	160
14.3.2.5.	Nootropika	161

15.	VZTAHOVÉ PROBLÉMY DĚTÍ S HYPERKINETICKÝM SYNDROMEM A JEJICH TERAPIE	167
	<i>Blanka Balaščíková</i>	
16.	KOGNITIVNĚ BEHAVIORÁLNÍ TERAPIE U HYPERKINETICKÉ PORUCHY	177
	<i>Pavel Theiner</i>	
17.	KOMORBIDNÍ PORUCHY U HYPERKINETICKÉ PORUCHY (ADHD) A JEJICH LÉČBA	183
	<i>Ivana Drtílková</i>	
17.1.	Specifické vývojové poruchy učení a motorické funkce	185
17.2.	Tíkové poruchy	186
17.3.	Úzkostné poruchy a poruchy nálady	188
17.4.	Poruchy chování	190
17.5.	Rekurentní somatické bolesti	193
17.6.	Komorbidní poruchy u předškolních dětí	194
17.7.	Bipolární afektivní porucha	194
18.	ÚČINNOST NESTANDARDNÍCH POSTUPŮ LÉČBY U DĚTÍ S HYPERKINETICKOU PORUCHOU (ADHD)	201
	<i>Ivana Drtílková</i>	
18.1.	Eliminační dieta	202
18.2.	Nutriční doplňky	205
18.3.	Rostlinná léčiva	206
18.4.	EEG biofeedback	207
18.5.	Elektromyografický biofeedback, relaxační trénink a meditace	210
18.6.	Zrcadlový feedback	210
18.7.	Vestibulární stimulace	210
18.8.	Masáž	211
18.9.	Imunoterapie	211
18.10.	Antimykotická léčba	212
18.11.	Souhrnná klasifikace terapeutických postupů u ADHD podle AAP	212
19.	HYPERKINETICKÁ PORUCHA (ADHD) V ADOLESCENCI A DOSPĚLOSTI	217
	<i>Ivana Drtílková</i>	
19.1.	Rizikové faktory pro rozvoj perzistentní formy hyperkinetické poruchy (ADHD)	221
19.2.	Léčba hyperkinetické poruchy (ADHD) v dospělosti	223
	PŘÍLOHA	227
	ZKRATKY	257
	REJSTŘÍK	261